

MAART of LENTEMAAND.

Soms Sint Jozefsmaand genoemd.

Maart zou zijn afgeleid van de oorlogsgod Mars, die ook god van de kiemende natuur zou zijn en van de lente. Maart is ook de buienmaand. De Germanen wijdden deze maand aan de god Thor en noemde haar Thor- of dondermaand. Karel de Grote gaf haar de naam Lentemaand. De christenen noemde haar Guldenmaand omdat men in maart O.L.Vr. Boodschap viert. Ook wordt ze soms buienmaand genoemd.

Feesten mogelijk in een vroege Maart:

Aswoensdag
Halfvasten
Passiezondag
Palmzondag
Goede week
Pasen

- *Maart gij zijt een vuile taart.
Maart pakt ze bij de staart.
April pakt ze bij de bil,
In Mei zet men ze in de wei.*
- *Op den eersten meert,
moeten de boeien op den heerd,
anders zijn ze de kost nie weerd.*
- *Maart guur, volle schuur!
Nooit maart zo goed,
of hij sneeuwt een volle hoed!*
- *Maart droog en nat,
veel koren in het vat.*
- *Maartse buien, aprilse grillen.*
- *Maart is goud waard.*
- *Voor oude lieden heeft de maart,
kwaad in haren staart.*
- *Vroeg zaaien in maart,
is de moeite niet waard!*
- *Half maart, vuur en licht uit den haard.*
- *Dondert het in de maand van maart,
in mei dekt sneeuw de aard.*
- *Donder in Maart, is 'n zegen voor d'aard.*
- *Daar is geen maart zo goed,
of 't sneeuwt op de boer zijn hoed !*
- De zaterdag vóór Aswoensdag viert men :
Wijvekenszaterdag door de moeders.
Mannekenszondag door de vaders.
Meisjesmaandag voor ongehuwde meisjes.
Knechtjesdinsdag voor ongehuwde jongens.

Ze werden respectievelijk buitengesloten en mochten pas terug binnen na een of andere belofte te hebben gedaan of een gift te hebben beloofd.

- *Een droge maart en een natte april,
zijn de boeren naar hun wil.*
- *Sneeuw en hagel, regen en wind,
daarvan is maart een vriend !.*
- *Maart, ge zijt een vuile taart !*
- *Brengt maart storm en wind,
de sikkel is de boer gezind.*
- *Maartse regen is geen zegen.*
- *Maartse buien en april met regen,
dan kunnen wij er weer een jaartje tegen.*
- *Donder in maart,
april kou vergaart.*
- *Laat met maartse sneeuw uw linnen bleken,
zo zullen er al de vlekken uit weken.*
- *Een dooi zonder regen of wind,
is niet waard dat hij begint !*
- *Als maart geeft aprilweer,
April geeft maartweer;
Als de kwade maart
Het wintervenijn heeft opgespaard,
Komt menig menske , welbewaard,
Tot zijn hemelvaart.
Danst het lammetje einde maart,
Dan vat april het bij zijn staart.
(P.v.Z.)*
- *Dondert het in de maand maart,
In mei dekt de sneeu de aard,
Als hij komt of als hij scheidt,
Heeft de oude maart zijn gif bereid,
De lentemaand of maarte,
Dat is presies gienen troef,
In ieders kaarte.
(P.v.Z.)*
- *Maart heeft negen zomerse dagen,
Maartse sneeuw,
Is de beer op het vlasland,
Veel wind in maart,
Geeft appels in de gaard.
(P.v.Z.)*

1 maart.

- Sint Albinus' feestdag.
- *Als het weder is van goede zin,
trekt nu de kou zijn staartje in,
en 's morgens van de eerste maart,*

zegt welkom nu de kwikstaart.

- Aswoensdag (1995)(1996).
- Sinte Albijn, verandert suiker in azijn.
- Feestdag van Karel de Goede, vermoord in Brugge in 1127.
- Aswoensdag (1/3/95)
- *Schijnt de zon op Aswoensdag,
ze schijnt tot de Paasdag.*
- Hier rond het **Maasland** bestaat het gebruik dat na de dolle dagen van karnavel, op aswoensdag in de herbergen aan haringbijten wordt gedaan. Deze werd opgehangen en men moest er al springend in happen zonder zijn handen te gebruiken. Verder werd in de voormiddag een mis gevierd waar iedereen een askruisje kon gaan halen met nodige kommentaar of gebruiken om dit kruisje het langst te houden.
- Assekruisje koud en kil,
tekent me stom en stil,
tekent me voor
de ergste nood,
tekent me voor de dood.
- De mis in dialect wordt in het Maasland op enige plaatsen gevierd, nl.Maaseik, Lanaken enz...

2 maart.

- **As:** Bedevaart naar Banneux voor het vieren van de achtste en laatste verschijning.

3 maart.

- H. Kunigondis, patroonheilige van de zwangere vrouwen.
- *Als het dondert op sint Kunigond,
einde van de winter zit in de grond.*
- **St.-Huybrechts-Lille:** Bedevaart naar Leuven St.Jozef.
- *Het is in 't begin of op 't end,
dat maart ons zijn gaven zendt.*

4 maart.

- *En dooi zonder regen of wind;
is niet waard dat hij begint !*

5 maart.

- St. Adriaan. (1306).
- *Vorst op Adriaan,
dan is 't heel de maand
met het goede weer gedaan.*
- *Regen op Sint-Adriaan, laat niet meer droog staan.
Sint Adriaan heeft de beste relaties met de maartse buien, vandaar...*
- *Vorst op Sint-Adriaan,
geheel de maand,
met 't goe weer, gedaan !*
- **Hoelbeek:** Feest van de heilige Adrianus van Hoelbeek en zingen van speciaal lied aan de kapel op de Heilige Bampt.(zie Bokrijk) Hij zou onder deze kapel begraven liggen. Wordt aanroepen tegen kinderziekten en koorts.
- Op vijf maart viert men St. Coleta. Ze wordt te Tongeren aanroepen door zwangere vrouwen voor een pijnloze bevalling maar ook tegen onvruchtbaarheid, en die zich de heilige sluiert laten opleggen. Ze overleed te Gent op 6 maart 1447, werd heilig verklaard door Pius VII op 24 mei 1807.
- Laat met maartse sneeuw uw linnen bleken,
zo zullen er alle vlekken uit weken.
- Met maartse sneeuw de was gedaan,
drijft alle vlekken naar de maan.
- **Hoelbeek:** vereert St. Adriaan tegen kinderziekten en koorts.

Een oud vers leert:

Hier op deze plek, d'heilige beemd genaemd,
En eeuwenlang van oudsher befaamd,
stierf toen men schreef 690 jaer

6 maart.

- **Tongeren:** Feestdag van de H. Coleta (11447) met volle aflat en ten gunste van de intentie van de Kerk. Vroeger was er een hoogmis en het lof met de verering van de relikwie van de H.Coleta. Reeds vermeld vóór 1900 in "Het Luikerland", weekblad voor de Vlamingen in Luik.
- *Wil maart reeds donder,
sneeuw is in mei geen wonder !*
- **Riksingen:** Viering van de H. Gertrudis, aanroepen tegen ratten- en muizenplaag en ook voor gevallen van koorts en krankzinnigheid. Er wordt water verdeeld ter ere van de heilige en verering van de relikwieën en wordt gewijd brood gegeven. (Luikerland.)
- *Stuift het stof in maart,
het is de boer goud waard.*
- De Clarissen vereren de heilige Coleta omdat ze iets met "klaar" weer te maken heeft; daardoor bestaat het gebruik eieren te schenken aan het Clarissenklooster:
*Eieren voor Klaartje,
schoon weer voor 't paartje.*
- **Eisden:** Rond Aswoensdag krijgen de kinderen die om een kruisje gaan een "paardskeutel" als geschenk, een oud gebruik die een pachter als cijns moest betalen.
- **Kessenich:** Op 6 april 1993 organiseert de gepensioneerdenvbond het jaarlijks "eierkuppen" in de Borg.

7 maart.

- H. Thomas, patroon van de theologen.
- Feest van de H. Perpetua, patrones van de gehuwde vrouwen !
- *Een gure maart,
Des somers een vruchtbare gaard!*
- **Leopoldsburg:** 1998 Heksenverbranding aan het Station.

8 maart.

- 1993 Witte Donderdag of Soppedonderdag, waarbij wit tarwebrood werd gegeten, "gesopt" in wijn of bier.
- *Zoveel nevels zich in maart vertonen,
met zoveel onweer zal de zomer lonen !*
- Waarschuwing: wie op Goede Vrijdag de kippen te broeden zet, krijgt alleen maar hanen, die driemaal per uur zullen kraaien !
- *Slakken op de wegen,
voorspellen ons doorgans regen.
Als de slakken kruipen gaan,
dan is 't met het mooie weer gedaan.*
(regenweer 2000).

9 maart.

- Feestdag van de heilige Francisca.
- Francisca, Francisca schei toch uit!
En schudt al die broel hier niet uit!
- **As:** Bedevaart naar Sint Jozef te Leuven. 1995.
(2000, nog altijd regenweer!)

10 maart.

- Naamdag der Veertig Martelaren die in het jaar 320 onder de Romeinse keizer Licinius naakt op het

- ijs werden gelegd om 's anderendaags op de brandstapel te sterven. (P.v.S.)
- Men zegt dat deze dag een LOTSDAG is.
 - *Op de dag van de veertig martelaren vorst,
Geeft nog veertig nachten dezelfde weerkost!*
 - *Zoals het weer
De veertig martelaren vindt,
Zo blijft het veertig dagen met z'n wind.* (P.v.S.)
 - *Als vorst op de veertig Martelaren brachten,
dan blijven ze nog veertig nachten.*
Dit ter nagedachtenis van de Veertig Martelaren van **Gorcum**, waarvan minstens een minderbroeder uit het klooster van **St.-Truiden** afkomstig was. Dit feest wordt beschouwd als een "lotsdag" omdat het getal veertig doorslaggevend is. 40 vastendagen, ...
 - *Zoals het weer de veertig martelaren vindt,
zo blijft het veertig dagen wind.*
 - *De vastentijd zonder regen,
Verkondigt een jaar met veel zegen.*
 - Zoals het weer op aswoensdag,
Zo blijft het de hele vastentijd. (2000, regenachtig en koud)
 - Men spreekt dan ook " uit de as verrijzen! Of: in zak en as zitten.
Aan de Maaskant eet men op deze dag " spek met staarten" of haring met witte bonen.
 - H. Anastasia (+567).
 - *Valt op Anastasia regen,
Dan ligt er veertien dagen
Modder op alle wegen!*
 - Op deze dag wordt de H. Blankaard (Blanca) vereerd.
 - *Zoals men 't weer op Blankaard vindt,
zo blijft het veertien dagen met zijn wind.*

11 maart.

- **Zoutleuw:** Plechtige viering en verering van de H. Gertudis en aanroeping tegen de plaag van ratten en muizen en in gevallen van koorts en krankzinnigheid. Plechtige diensten en wijding van water en verering van de relikwie.
In 1993 viel Pasen op zondag 11 maart.
- Feestdag van de H. Mamertus , de eerste der vriesheiligen samen met de volgende feesten van Pancratus, Servatius , Bonifacius, als de befaamde Ijsheiligen. (in 1994 vroor het!) In sommige dorpen en parochies bestaat nog altijd de processie als bescherming tegen vorst.

12 maart.

- H. Gregorius. Op deze dag mocht het geen winterweer zijn zoniet zou de vos al uit zijn hol kruipen.
Is't weer nu dol, dan komt de vos uit zijn hol.
Of nog:
*Is 't weer op Sint Gregorius dol dan kruipt de
vos reeds uit zijn hol; is het schoon weer en zonder vlagen, dan wacht hij veertien dagen.*
- St. Gregoorke van plezier,
wij drinken gaarne Leuvens bier!
- *Zaai niet in Maart te vroeg, er is nog tijd genoeg.*
- H. Gregorius wordt aanroepen en vereerd door de dichters en studenten.
Ook de kant-werksters vieren hun patroonheilige als volgt:
Sint Gregoorke van plaisance,
Sernibleu, wat zullen we dansen.
Wij vieren wij maar enen dag.
Vivat Sinte Gregorekensdag.
- *Waait op Gregoriusdag veel wind,
Weet dat je die dag nog veertig dagen vindt!*
- Men is reeds in de blijde verwachting van een vroege Pasen:
*Pasen op, Pasen neer,
Pasen brengt de zomer weer !*

- *Maart guur,
volle schuur.*
- *Droge vastentijd
Geeft een goed jaar.*
- Vasten is: drie botenhammen eten,
En naar de vierde tasten!
- Op deze dag in 1471 stierf de gelukzalige Dionysius de Karthuizer, van **Gors OpLeeuw**, geboren te **Rijckel** (1402) en één van de grootste geleerden van zijn tijd op gebied van theologische kennis.
- **Kessenich:** Bedevaart naar St. Jozef te Leuven.
- Deze dagen in 1993 heeft in de wijk **Het Ven te Maaseik**, het eierkuppen plaats in de feesttent bij de kerk als volkskundig gebruik.
- **Roermond:** Op deze dag in 1472 stierf in de ouderdom van 69 jaren, Dionysius de Karthuizer van Rijckel (Daris, XVe eeuw, 521.) 6.

13 maart.

- **Neeroeteren:** Vermits Pasen dit jaar 1991 vroeg valt, houdt men in de parochie op paaszaterdag een paaseierenactie door deze te verkopen van huis tot huis.
- **Riemst-Vlijtingen:** De duivenmelkers uit gans Vlaanderen kunnen op 13 maart aan het nieuw kapelletje de H. Catherina Labouré de zegen afsmeaken aan de patronesse van de duivenmelkers. Zij verzorgde na haar intrede bij de Zusters van Liefde te Parijs.
- De winter 1996 die op Sint Mathijs (24 feb.) zozeged gebroken werd, flakkerde begin maart weer op zodat we deze dag nog -10°C koude moesten ondergaan, en dit bij het laatste kwartier van de maan.

14 maart.

- H.Mathilde.
- *Als de eerste donder bromt,
dan sint Mathildis komt*
- *Sint Mathildis komt uit de hoeken,
met hagelstenen bakt ze koeken.*
- *De eerste donder bromt,
als Sint-Mathilde komt !*
- **Rutten:** Bedevaart naar Sint Jozefsheiligdom in Leuven.
- **Leopoldsborg:** Verbranding van Konterket. De heks van Contrequette; was destijds voor vele brave moeders met een zoon in 't kamp van Beverlo, een vrees om de tucht en goede zeden te handhaven. Sedert 1848 moesten de burgers zich buiten het militair kamp vestigen op een terrein van 27 ha. aan de westkant van het kamp. Aan de Kortekentenbrug ontstond snel een plezierige buurt van cafés, cabarets waar de charmante meisjes van plezier. Om de moeders gerust te stellen werd sinds enkele jaren de verbranding van de "Heks van Konterket" in het carnavalweekend, verbrand.
- *Half-meert,
reed men over 't Scheld,
met kar en peerd (1676)*
- **Neerpelt:** De St. -Niklaasparochie organiseert een bedevaart naar St. Jozef te Leuven.
- Voor oude lieden,
heeft maart,
kwaad in hare staat.
- **Lummen-Linkhout:** Fietsenwijing na een eucharistieviering voor de 42 leden van de wielertoeristen.

15 maart.

- Half Vasten. (Zondag Laetare gevierd of de derde zondag na Aswoensdag)
- Op Onze Lieve Vrouw boodschap,
keren steeds bij ons ,
de zwaluwen weer.
- **Overlijden van Renaat Van der Linden te Zottegem, een der voornaamste volkskundigen uit**

Vlaanderen, mede-oprichtier van de Federatie voor Vokskunde in Vlaanderen.**Ter aarde besteld op zaterdag 20 maart 1999.**

- Na de vasten, komt de Pasen.
- *Half maart, vuur en licht uit den haard.*
- *De koekoeksroep op de half maart, is voor de boer een gulden waard.*
- De eerste zondag van de vasten werd "Fakkelsdag" genoemd omdat zij die het te bont hadden gemaakt met vastenavond, met een fakkel aan de kerkdeur moesten plaats nemen... Vroeger duurde de vasten zeventig dagen en werd de eerste zondag ook "septuagesima" genoemd.
- *Half maart, de grispotten uit de haard.*
(grispotten= pannen met gaten waarin de asse uit de open haard, warmte afgaven. Ze werd onder de rokken gezet !).
- Een koekoeksroep ter helft van maart, is voor de boer een gulden waard.
- **Dilsen-Stokkem:** Bedevaart naar St. Jozef te Leuven op 17 maart met vertrek te Elen en terugreis over Scherpenheuvel.
- Assekruiske, koud en kil,
teken me stom en stil,
Teken me voor de ergste nood,
voor de eigen dood.
- **Henis:** St. Jozefsbedevaart naar Leuven.
- Een voorteken van mooi weer is en blijft:
Een koekoeksroep op halve maart, is voor de boer een gulden waard.
Immers, onze voorouders rekenden toen met guldens. Ze wisten dat er dan de gulden regen viel ten voordele van dier en plant.
- *Half maart, het spinnewiel uit de haard.*
Oud gezegde waarbij men aanduidde dat de winterperiode voorbij was en de veldarbeid moest beginnen. In de winter immers werd bij het haardvuur gesponnen.
- *Doe al wat je wil, maar ontkleedt u niet voor half april.*
- *Zolang de kwakvorst zingt voor half maart, zo zwijgt hij weer nadien.*
- *Het weer van Aswoensdag houdt men de hele vasten.*
- *Schijnt op deze dag de zon, wordt het een appeljaar vol zon.*
- *Half maart, moeten de spinnewielen uit de haard.*
- *Maart moet twaalf zomerse dagen geven, maar april staat er borg voor !*
- Half vasten rijdt ook de Greef van Halfvasten in menig dorp, in nabootsing van Sint Nikolaas. De kinderen wandelen met een haantje op een stok, een ruwe vorm in brooddeeg gebakken en met een staartpluim.
- *Een koekoeksroep op halve maart, is voor de boer een gulden waard.*
- Half maart werden knechten en meiden verhuisd, waarbij een bel ceremonieel te pas kwam rond de haard en met de wurfel.
- Nieuwe woningen worden door de buurmeisjes volledig gekuist, en de nieuwe bewoners, vooral de huisvrouw wordt begroet met:
Vrouw, komt maar bennen,
we hopen dat ge er u zult gewinnen,
we hopen dat ge zijt kontent,
daarom dit klein present!
Koffie en koeken besluiten dit samenzijn en de mannen tasten naar een witteke.
- *Komt de wind vandaag uit 't westen, zal 't een zachte lente testen.*
Maar als de noorderwind nu komt, heb je hem weken aan je kont.
- **Zoutleeuw:** Bedevaart van heel het decanaat naar het heiligdom van Sint-Jozef te Leuven.

- *De koekoeksroep ter helft van maart,
is voor de boer een gulden waard.*

16 maart.

- Bleke zon,
regenzon.
Avondrood, geen nood.
Morgenrood, regen in de sloot.
- **Genk:** In het Heempark wordt een geboortebom geplant voor alle borelingen van verleden jaar. (1996).

17 maart.

- St. Geertrui.(626-659) dochter van Pepijn van Landen, beschermster tegen ratten en muizen. Ze wordt in Limburg op vele plaatsen vereerd en voorgesteld met een kromstaf waarlangs muizen of ratten klimmen. **Piringen, Hendrieken-Voort, Aalst, St. Truiden, Beverst, Heppeneert, Riksingen en Wouteringen en vooral in Landen**, waarover zelfs een boek verscheen.
- **Landen:** Herdenking van de patrones Sint-Geertrudis door een eucharistieviering in de Sint-Gertrudiskerk opgeluisterd door het Cecilia-koor.
- *Sint-Geertrui zonnevier,
winst voor de hovenier.*
- *Sint-Geertrui, die mooie bruid,
blaast de snijder de kaars uit. (langer licht).*
- Het is heden Sint Gertrudisdag,
dat hier noch rat noch muis, komen mag.
(dit werd op sommige plaatsen op deuren en poorten van de graanschuren bevestigd, op de vooravond.)
- Sint - Geertrui is de eerste tuinierster!
- **Sint-Truiden:** Sint Jozefsfeesten van 17 tot en met 19 maart, driedaagse plechtigheid door de paters Redemptoristen in de Stenaartkerk.(1937).
- *Maart geeft heel gezwind,
taarten van hagel en wind.*
- *Op St. Geertruid,
komt de warmte de grond uit.*
- *Sint Mathijs werpt een steen op het ijs,(24/2)
Sinte Geertrui haalt hem er weer uit.*
- Op 17 maart houdt **Kuringen** zijn aloude paardenmarkt ter gelegenheid van de feestdag van de Patroonheilige St.Gertrudis van deze parochie.
- **Tongeren:** Het is heden St.Gertruiddach, dat hier rat noch muys comen mag.
- *Op St.Gertrude zonnevier,
winst voor de hovenier!*
- *Op Sinte Gertruid,
komt de warmte de grond uit.
Maar nooit is't zo zoet,
of 't sneeuwt op de herder zijnen hoed.*
- *Maart bakt vlaaien tot in mei.*
- **Tongeren:** Sint - Geertrui's avond hangen de boeren een briefje op de schuurpoort:
Het is heden Sint Geertrui's dag,
dat rat noch muis hier binnen mag.
- Sinte Geertrui, stichteres van Nijvel en aanroepen tegen alle kwaagdiere en ziekten hieruit voortspruitend zoals de pest en de vlektyfus.
- **Overpelt:** Medjugorje-viering in de Sint Martinuskerk.
- De Ieren vieren vandaag St. Patrick's Day, meestal vertegenwoordigd door een naamplaatje met een klavertje.
- *Pasen in meert ?
heel 't jaar verkeerd.*
- *Op Sint Geertruid,
Komt de warmte de grond uit!*

- *Sint-Geertuid, die mooie bruid,
Blaast de snijder de kaars uit ! (P.v.Z.)*

18 maart.

- **As:** Bedevaart naar het heiligdom van St.Jozef te Leuven per speciale radiotrein. Ook in 1996. 25/3/96.
Deze dag begint te **Rekem** en te **St.Truiden**, vestingen van de Minderbroeders, de noveen voor de heilige Antonius van Padua met het Kindje Jezus.
- 1965. De eerste mens in de ruimte: Leonov in het ruimteschip Voschod 2
- **Vlijtingen:** Toewijding van de duivenmelkers en hun vogels aan de heilige Catharina de Labour, een missiezuster die rond 1900 de marteldood stierf en afgebeeld wordt met een duif in haar hand.

19 maart.

- St. Jozef. Ook "vaderkenskendag" genoemd die het weer bepaalt:
*Als 't helder is op Sint-Jozefsdag,
een goed jaar men verwachten mag !*
of:
*Sint Jozef schoon en goed,
een vruchtbaar jaar verhoppen doet.*
- Sint Jozef, patroon van timmerlieden en van schaliedekkers.
- Het oud gebruik viert VADERDAG op Sint-Jozef.
- **Voeren:** Op deze dag trekt een bedevaart vanuit Voeren naar het heiligdom St.Jozef te Leuven. Vertrekplaats te **Leuven**, over St. Martensvoeren,'s Gravenvoeren.
- *Sint Jozef helder en klaar, reken maar op een goed jaar*
- Op Sint Jozef was meestal de grote "poets" gedaan en werd alle textiel gewassen en gedroogd. De was werd in die tijd opgehangen, nu gebeurt dit met droogzwierders. Toen was het echter :
*de grote was met met Sint-Jozef drogen,
want je moet in zijn schoon weer geloven.*
- **Maasmechelen:** Bedevaart rond deze dag naar het heiligdom van St. Jozef en het graf van Pater Damiaan.
- *Sinte Jozef, sta ons bij,
of de vries gaat niet voorbij*
- *Sint-Jozef helder en klaar,
geeft licht een vruchtbaar jaar .*
- *Is het Sint Jozef, licht en klaar,
reken dan maar op een goed jaar !*
- *Brengt maart storm en wind,
De sikkel is de boer gezind !*
- **Diepenbeek:** Eerste Geboortebos werd in deze gemeente aan het Demerstrand de aanzet gegeven van een geboortebos, waarbij de jeugd een boom plant met een naamplaatje (195 geboorten in 1995).
- Sint Jozef teken van zuiverheid en liefde staat als patroonheilige van de Sint Jozefshuwelijken, huwelijk zonder seksueel verkeer. Men meent dat over Sint Jozef weinig is verhaald in de evangeliën, doch hij wordt wel vermeld in de vele apocriefe evangeliën. Evangeliën die niet werden in aanmerking genomen bij het samenstellen van de Vier Evangeliën
- **Hasselt:** Dopen van de nieuwe karnavalwagens en dit voor de tiende maal. Nadat eerst een omhaling voor de Zusters Clarissen plaatsvindt, worden in de loods in de Roverstraat te **Tuilt- Kuringen** de nieuwe wagens gedoopt. Het is ook de officiële opening van het carnavalsgebeuren (1982).
- *Sint Jozef sta ons bij,
of de winter gaat nog niet voorbij .*
- **Voeren:** Bedevaart naar Sint Jozef te Leuven met vertrek in 's **Gravenvoeren**
- *De grote was te drogen hangen
op Sint-Jozefsdag,
't is toch altijd mooi weer .*

20 maart.

- Sint Jonas met zijn spreuk:
*Op sinte Jonas,
komt dikwijls nog
vuur van pas.*
- **Lauw:** Bedevaart naar het heiligdom van St.Jozef te Leuven.
- *Wie labbonen wil eten, mag de maart niet vergeten.*
- *Hoor je de koekoek op 20 maart,
doof dan maar gauw de haard! (1995).*
- *De maartse zon en de aprilse wind,
schendt er zo menig
schoon koningskind (sproeten).*

21 maart.

- St. Benedictus of Sinte Benoot.
- *Slecht weer op Sint Benoot,
dan ben je voor drie weken gekloot!*
- Aanroepen tegen kinderkwalen en veeziekten, maar ook tegen alle ziekten bij mens en dier.
- *Sint Benooi
leg het weer
in de goede plooi.*
- Heden begint de lente. (In feite gisteren 20/3/2000)
- *Op sinte Benooi de wind uit noord
blaast zeven weken voort.*
- Blaast de wind nu uit het noord,
blaast hij nog zeven weken voort.
- *Zuidenwind op Sint-Benooi,
valt het jaar in een goede plooi !*
- *Blaast de wind uit west op Sint-Benooi,
Verwachten de hoveniers een zacht voorjaar.*
- *Blaast Sint-Benoot de wind uit west,
Dan wordt de lente opperbest*
- **Voeren:** St.Jozefs Bedevaart naar Leuven en Scherpebeuvel uit Voeren (**Voeren, Leuven, Moelingen**, enz.)
- **Elen:** Processie en bedevaart naar de H. Rita te Kontich georganiseerd door de parochieraad van Elen.
- **Opglabbeek:** Sint Markus, de vlaszaaier en de processie voor het zegenen van veldvruchten.

22 maart.

- **Maasmechelen:** Bedevaart rond deze datum naar St Jozef in Leuven en naar het graf van Pater Damiaan.
- **Jeuk:** De parochies Jeuk en Boekhout gaan samen op bedevaart naar het St.Jozefsheiligdom te Leuven.

23 maart.

- **Sint Huybrechts-Lille:** Deelname aan de Diocesane bedevaart naar Lourdes.
- **Terbiest - St.-Truiden:** Viering van de H. Joris, gemarteld en onthoofd rond 303 n. Chr.; Heilige aanroepen tegen jeuk. Gekende kapel uit 1420, gebouwd te Terbiest bij St.-Truiden door de Ridders van de Teutonische of Duitse Ridderorde in een gebied met 32 bronnen gekenmerkt door jodiumafscheiding.
- **Kinrooi:** De oude volkssport beugelen wordt nog beoefend op zondag 23 april op de baan Fosheide met een driebanentornooi Molenbeersel.

24 maart.

- **Rotem:** Bedevaart naar de H. Rita te Kontich.

- **Bilzen:** Bedevaart naar St. Jozef Leuven en terugreis langs het geboortehuis van Pater Damiaan in Tremelo.
- Feest van de aartsengel Gabriël, ingesteld in 1921 voor de hele Kerk. Gekend als patroon voor die werkzaam zijn in de communicatieberoepen, telegrafie, telefonie en televisie

25 maart.

- Onze Lieve Vrouw Boodschap.
*De sterrenacht voor Boodschap klaar,
dan volgt er een goed boerenjaar.*
- *Als Maria Boodschap voor zonsopgang
schoon en helder is,
Komt er een vruchtbaar jaar!*
- Deze dag keren de zwaluwen weer, op zwaluwdag; vandaar het gezegde:
*Op onze Vrouwe boodschap keert
steeds bij ons de zwaluw weer.*
- Gekend als "zwaluwendag". Nog geen gezien in 1999, 2000,
- *Met onze -lieve Vrouwe boodschap,
Keren steeds de zwaluwen weer.
Zo het weer is met Maria Boodschap,
Zo is het ook met Pasen.*
- *Vliegen de zwaluwen laag,
regen voor vandaag*
- *Als de zwaluwen scheren over water en wegen,
dan komt en blijft er wind en regen.*
- *Zwaluwen hoog,
het weer blijft droog !*
- *Vliegen de zwaluwen laag
regen vandaag!*
- *Op Maria's geboort,
Vliegen de zwaluwen voort!*
- *Als Maria's boodschap is helder en klaar,
Volgt er zeker een vruchtbaar jaar! !P.v.Z.)*
- *Maria blaast het licht (lamp) uit,
En Sint-Michiel steekt het weer aan.*
- *Boodschapsnacht, helle sterre,
Winterkou is dan niet zeer verre!*
- *Heeft het in de Marianacht gevoren,
Dan worden nog veertig nachtvorsten geboren!*
- **Beverst:** 1978 Paaszaterdag ontmoette ik tientallen jongens die samen eieren gingen rapen bij vrienden en geburen. Een gebruik dat ik tot nu nog nergens heb ontmoet, maar wel gekend in verschillende dorpen aan de Maaskant.
- **As:** St. Jozefsbedevaart naar Leuven en bezoek graf van Patere Damiaan. (25/3/96)
- **Neeroeteren:** De Paasomwegang voor misdienaars heeft nog altijd plaats in deze parochie, wat veel geld opbrengt en een hele korf eieren.
- **Tongeren-Mal:** Sint Marcusprocessie gehouden met dorpstractoren als herinnering aan de kruisdagen, stoet samengesteld door meer dan 200 tractoren uit verschillende omliggende kerkdorpen . Deze bedevaart wordt nu reeds beschouwd als het Hakendover voor de tractoren.
- Sint Markus: Sint Merck, het vlas lang en sterk.
- Ook dan kan men pompoenen zaaien:
*Plant pompoenen,
Sint Mark zorgt voor veel zon,
ze worden dikker dan een ton.*
- **Rutten:** De B.G.J.G. organiseren op Paasmaandag voor alle kinderen beneden 12 jaar om 10 u. paaseierenrapen in de omgeving van het voetbalveld.
- Rond deze tijd is het Palmzondag.
Ik zegen hier mijn koorn,
tegen den bliksem en den doorn,

tegen meiskens en knechten,
 Dat zij in mijn koren niet vechten
 en tegen dat duvels zwijnges (varkensgras)
 dat zo kwaad om pikken es. Amen.

- In **Limburg-zuid** bidt men bij het planten van een palmtakje op de vier hoeken van het veld :
 Ik plant u hier in den dauw des hemels,
 en in de vettigheid der aarde,
 dat God u zegene en beware.
- Vermits men hier geen echte palm kent, wel de buxus sempervirens, wordt deze met wijwater en kaarsen gewijd in speciale gevallen zoals berechting, in nood, tegen brand, onweer en ziektes. Het palmen gebeurde aan huis, aan de akkers, in de stallingen en op de graven.
- **Gingelom:** Bedevaart naar het heiligdom St Jozef in Leuven en bezoek aan het Damiaanmuseum te Tremelo.
- Feest van O.L.Vr. Boodschap.
- Paasomgang voor de misdienaars van **Neeroeteren** en omstreken waarbij ze van huis tot huis trekken om een flinke stuiver te verdienen en een mand eieren.
- *Met Maria's Boodschap komen retour,
 de zwaluwen terug bij de boer.*
- Volgens een oud geloof werd deze dag de wereld geschapen en gebeuren er vandaag wonderen.

26 maart.

- **Boekhout-Jeuk:** Bedevaart naar St.Jozefsheiligdom te Leuven
- **Neerpelt:** Bedevaart naar Sint Jozef in Leuven ingericht door de parochie.

27 maart.

- Sint Rupertus.
- *Op Sint Rupertus, de hemel rein,
 Dan zal 't zo in Juli zijn.*

28 maart.

- **Sneuelen van mijn broer in Krasny Borr bij Leningrad. 28/3/1942 als lid van het Vlaams Legioen.**
- **Moelingen:** Jaarlijkse bedevaart per autocar naar St. Jozef te Leuven en terugkeer langs Scherpenheuvel en Hasselt
- *Brengt 28 maart storm en wind,
 de sikkel is de boer dan welgezind.*
- *Als het vlas in zijn elleboogskes staat,
 dan is het teer om te vervriezen.*
- H. Quirein, patroon bisdom **Hasselt.** (Quirinus).
- *Aprilwolkjes geven meiklokjes.*

29 maart.

- **Gerdingen:** Paaseierzoektocht voor iedereen, onder een wandeling naar de Boneput te Bree, met allerhande verrassingen.
- *Sterrennacht voor Boodschap klaar,
 brengt een heel goed boerejaar!*

30 maart.

- **Lummen:** De geschiedkundige kringen Groot-Lummen organiseren een wedstrijd in Driekoningenzingen waarop een dertigtal groepen aanwezig zijn in de zaal Oosterhof.
- **Sint Huybrechts-Lille:** Paaseierschieting door de Kruisboogvereniging de Rozenknop op de Bosuil.

31 maart.

- **Smeermaas:** Meiboomplanting op de laatste zaterdag van april aan de kapel.
- Feestdag van de heilige Quirinus aanroepen tegen de Sint-Quirinuszweer en gezwellen.
- *Einde maart, Pakt ze bij hun staart.*
- *De maand maart, heeft venijn in zijn staart.*
- *Sneeuw en hagel, regen, wind, daarvan is de maart een vriend.*
- *Dat het het weer is dat men wil, ontkleedt u niet voor half-april.*
Dit is een waarschuwing die overal en altijd, in veel talen gekend is over heel West-Europa.
Avril, ne quitte pas d'un fil!
- **Heusden:** Verbodering te Heusden met de steden Arolsteen en Brilon en Hesdin , wordt een gemeenschappelijk feest gevierd. Nu komt hier ook de italiaanse stad Erb, deze groep aanvullen.
- **Tessengerlo:** Meiboomplanting te Gerhagen met wandeling naar het bosmuseum en een wandeling naar de V.V.V. toren
- **Overpelt:** Meiboomplanting die start met fakkeltocht op de Holheide de wordt van de Winterkoning en de Lenteprinces verwelkomd.
- **Herk de Stad:** Bedevaart naar Kortebos per fiets en auto ingericht door de landelijke vereniging.
- **Kortessem:** Voor elke nieuwe boreling zal de gemeente Kortessem een boom planten als levensboom, hier tamme kastanjabomen, voorzien van een naamplaatje van de boreling. Bovendien wil de gemeente zodoende haar lanen terug beplanten.
- **Wijchmaal-Peer:** Rondhaling van paaseieren (door de misdienaars) die dan later op de avond worden verorberd.
- *Vroege Pasen, vroege zomer.*
- *Een droge maart, een natte April, dan doet de boer wat hij wil.*
- *Valt Pasen in de meert, dan is heel het jaar verkeerd.*
- *Als in januari de muggen zwermen, moogt g'in april de oren wermen.*
- *Maartse zon, en aprilse wind, bederft menig schoon kind.*
- *Als het in maart fel waait, de boer veel fruit graait.*
- *Wil maart reeds donder, sneeuw in mei geen wonder.*
- *Herinner U: groene kerstmis, witte Pasen.*
- *Maart roert altijd zijn staart.*
Het einde van maart speelt in de duivel zijn kaart.
- *Pasen in meert ? T'is altijd verkeerd!*
- Pasen valt altijd op de derde zondag van de derde maan, na Driekoningen. In 1991 is dit op de 30ste maart. Afwachten wat dit zal geven?
- *Pasen op, Pasen neer , Pasen brengt de zomer weer.*
- Voor 1993 is dit:
Veel wind in maart, geeft appels in de gaard !
- **Maaseik:** Op zaterdag 30 maart, wordt door het Aldeneiker Harlindis-en Relindiskoor, deur voor deur, paaseieren bezorgd. De opbrengst is voor het koor.
- *De maand maart heeft altijd venijn in de staart.*
- Voor oude mensen, heeft maart kwaad in zijn staart en onvoldane wensen.
- *In het begin of om het end, dat de maart zijn gaven zendt.*
Als hij komt of als hij scheidt, heeft de maart zijn gif bereid.
Kom ik door maartje , zo leef ik nog een jaartje !
Heeft maart alleen maar venijn in zijnen staart ?
- Mist in maart, rijm in mei !
- Palmzondag, 1996
- *Een droge maart is goud waard,*
- *Als het in april maar regenen wil!*
't Is in het begin of op het end,

- dat maart ons zijn buien zendt !*
- *Maart, maart,
die bakt een taart
van water en wind,
den bakker wel gezind.*
 - *En valt maart stil,
al in april,
en wil hij niet gedijen,
dan wacht hij wel tot in de meie !*
 - Na de vasten komt de Pasen (31/3/97).
*Ju! Vastenavond...
zoveel sneller is het Pasen.*
 - Als je met Pasen niets nieuws draagt,
moet je de koster op je rug dragen
 - Hij trekt een gezicht als een beul,
die zijn Pasen heeft gehouden !
 - Met Pasen krijgen we wittebrood op wittebrood,
en kaas ertussen!
 - *Pasen vroeg of Pasen laat,
Pasen heeft altijd de zomer in zijn gat*
 - *Die zichzelf bemint,
Wacht zich voor maartse zon
En aprilse wind!*
 - *Dat het al weer is dat je wil,
Maar ontkleed je niet voor half maart of april!*
 - *Maarte, maarte
Die bak taarten,
Van water en van wind,
Den bakker wel gezind,
En valt maart stil al in april,
En kan hij niet gedijen,
Dan wacht hij tot in meie!*
 - **As:** Op deze dag in 1994 te 8u. ontdekte ik de eerste zwaluwen boven het "Wild Broeck". Ze waren met twee groepen van vier zwaluwen. Op 15 september zag ik ze in heel grote kladden wegvliegen van op verzamelplaatsen (Luchtleidingen).
 - Hasselt: Volgens Mantelius (Hasseletum, 102) werd in de maand maart 1515 in Hasselt een Rederijkerskamer opgericht.

Opgetekend in As rond 1994

Iemand liep te wandel met de handen op de rug. Boer Ceyskens kwam voorbij en riep: **Heb je al gezaaid ?**
Verwonderd riep de wandelaar terug : **Waarom zeg je dat?**
Boer Ceyskens antwoordde : Met de armen op de rug wandelen betekent dat je de zak graan van 100 kilo al naar het veld hebt gedragen.

Vanwaar komt het woord "schaverdijnen" ?
Het heeft met schaatsen te maken.
Maar welk is de herkomst en betekenis van dit woord. ?

Wie kent het dialect voor riz-de-veau of kalfzwezerik?

INDEX PLAATSNAMEN EN HEILIGEN

A		Herk de Stad14	
Aalst 9		Heusden14	
Adriaan 3, 4		Hoelbeek3, 4	
Adrianus 3		J	
Albinus 2		Jeuk11, 13	
Anastasia 5		Joris12	
Antonius van Padua 10		Jozef3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14	
As 3, 5, 9, 13, 16		K	
B		Kessenich4, 6	
Bampt 3		Kinrooi12	
Benedictus 11		Kortessem15	
Beverst 9, 13		Kunigondis3	
Bilzen 12		Kuringen9, 10	
Blankaard 5		L	
Boekhout 11, 13		Landen8, 9	
Bonifacius 5		Lauw11	
C		Leopoldsburg4, 7	
Catherina Labouré 6		Leuven3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14	
Coleta 3, 4		Linkhout7	
D		Lummen7, 14	
Damiaan 10, 11, 12, 13		M	
Diepenbeek 10		Maaseik3, 15	
Dilsen-Stokkem 7		Maasland3	
Dionysius 6		Maasmechelen10, 11	
E		Mal13	
Eisden 4		Mamertus5	
F		Markus11, 13	
Francisca 5		Mathijs6, 9	
G		Mathilde7	
Gabriël 12		Merck13	
Geertrui 8, 9		Moelingen11, 14	
Genk 8		N	
Gerdingen 14		Neeroeteren6, 13	
Gertrudis 4, 9		Neerpelt7, 13	
Gertudis 5		Nikolaas8	
Gingelom 13		O	
Gorcum 5		Opglabbeek11	
Gors OpLeeuw 6		Overpelt9, 14	
Gregorius 6		P	
H		Pancratius5	
Hasselt 10, 14, 16		Peer15	
Hendrieken-Voort 9		Perpetua4	
Henis 8		Piringen9	
Heppeneert 9			

Q	
Quirinus	14

R	
Rekem	10
Riemst	6
Rijkel	6
Riksingen	4, 9
Rita	11, 12
Roermond	6
Rotem	12
Rupertus	13
Rutten	7, 13

S	
Servatius	5
Smeermaas	14
St.-Huybrechts-Lille	3
St.-Truiden	5, 12

T	
Terbiest	12
Tessengerlo	14
Thomas	4
Tongeren	3, 4, 9, 13

V	
Ven te Maaseik	6
Vlijtingen	6, 10
Voeren	10, 11

W	
Wijchmaal	15
Wouteringen	9

Z	
Zoutleeuw	5, 8